

Objektif: 7

**EĞİTİM
GENÇLİK
ÜNİVERSİTE**

Peyami Safa





YAYIN NU: 109
OBJEKTİF SERİSİ: 7

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-975-437-034-8

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

1. Basım: 1976

17. BASIM

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Dizin: Abdullah Ezik, Esin Hamamcı, Meryem Çakır,
Yağmur Yıldırım Bayrakçı

Kapak Tasarımı: GNG TANITIM

Dizgi-Tertip: Ötüken

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: ÇINAR MATBAACILIK VE YAY. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han No:34 K:5
Bağcılar / İSTANBUL Tel: (0212) 628 96 00
Sertifika No: 45103

İstanbul - 2022

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Peyami Safa (2 Nisan 1899-15 Haziran 1961)

2 Nisan 1899'da İstanbul Gedikpaşa'da doğdu. Babası Şair İsmail Safa, annesi Server Bedia Hanım'dır. Bir buçuk yaşındayken babası Sivas'ta öldü. İlk öğrenimine Gedikpaşa'da Menbâül-İrfan Mektebi'nde başladı. Eğitimi devam ederken dokuz yaşında, sağ kolunda ortaya çıkan kemik veremi yüzünden uzun bir hastalık dönemi geçirdi. (1908). 1910'da başladığı Vefa İdadisi'ni bu hastalık ve geçim darlığı sebebiyle bırakmak zorunda kaldı. *Bir Mekteplinin Hatıratı / Karanlıklar Kralı* (1913) adlı ilk kitabını Vefa İdadisi'ndeki öğrenciliği sırasında çıkardı. Tiyatro eğitimi almak için Darülbeydi imtihanlarına girdi, kazandı, ancak devam edemedi (1914). Posta-Telgraf Nezareti'nde göreve başladı. Ardından Boğaziçi'ndeki Rehber-i İttihad Mektebi'ne muallim olarak girdi (1917). Bu dönemde *Fağfur*, *Servet-i Fünûn* ve *İctihad*'da yazdı. Bir süre Düyun-ı Umumiye İdaresi'nde çalıştı (1918).

Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Yirminci Asır* gazetesini çıkardı. (1919). *Yirminci Asır* kapandıktan sonra *Tercüman-ı Hakikat* ve *Tasvir-i Efkâr* (1922), Cumhuriyet'in ilânının ardından *Son Telgraf*, *Son Saat* ve *Son Posta* gazetelerinde çalıştı. 1924 yılında Server Bedi takma adıyla meşhur Cingöz Recai tipini yarattı. Halil Lutfi (Dördüncü) ile birlikte *Büyük Yol* adlı bir gazete çıkardı (1925). Aynı tarihlerde hem Server Bedi hem Peyami Safa imzasıyla *Cumhuriyet*'te yazdı. Bu gazeteyle ilişkisini fıkra yazarı ve edebiyat sayfası yöneticisi olarak aralıklarla sürdürdü (1928-1940). *Resimli Ay*, *Hareket* dergilerinde yazdı. Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Hafta* dergisini çıkardı. (1935). *Hafta*'nın ardından *Kültür Haftası*'nı çıkardı.

Cumhuriyet'ten sonra *Yeni Mecmua*, *Tasvir-i Efkâr*, *Çınaraltı*, *Büyük Doğu*, *Vakit* ve *Ulus* gazetesinde yazmaya başladı (1949-1953). Bursa'dan milletvekili adaylığı oldu ancak seçimi kazanamadı (1950).

Peyami Safa bir süre sonra *Türk Düşüncesi* dergisini yayımlamaya başladı (Aralık 1953) ve *Milliyet* gazetesi yazı kadrosunda yer aldı (1 Ekim 1954). Ardından *Tercüman*'a geçti (Mart 1959). *Büyük Doğu*'da ve *Havadis* gazetesinde yazdı (21 Temmuz 1960). *Düşünen Adam* dergisinde (5 Ocak 1961) ve *Son Havadis* gazetesinde (10 Mart 1961) yazmaya başladı. 15 Haziran 1961 tarihinde Çiftelavuzlar'da öldü ve Edirnekapı Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Peyami Safa'nın 1914-1961 yılları arasında gerçek ismiyle ve Server Bedi, Çömez, Serazad, Safiye Peyman, Bedia Servet gibi takma adlarla yazdığı süreli yayınlar şunlardır: Gazete: *Büyük Yol*, *Cumhuriyet*, *Havadis*, *Milliyet*, *Son Havadis*, *Son Posta*, *Son Telgraf*, *Tan*, *Tasvir*, *Tasvir-i Efkâr*, *Tercüman*, *Tercümân-ı Hakikat*, *Ulus*, *Vakit*, *Yirminci Asır*. Dergi: *Aydabir*, *Aydede*, *Bozkurt*, *Büyük Doğu*, *Çınaraltı*, *Düşünen Adam*, *Edebiyat Gazetesi*, *Fağfur*,

Hafta, Hareket, Hayat, Heray, İctihad, İslâm Mecmuası, Kültür Haftası, Resimli Ay, Resimli Şark, Seksoloji, Servet-i Fünûn, Türk Dili, Türk Düşüncesi, Türk Yurdu, Türklük, Yedigün, Yeni Çağ, Yeni İstiklâl, Yeni Mecmua, Yeni Türk Mecmuası.

Eserleri. Hikâyeleri. 1. *Gençliğimiz* (1922). 2. *Siyah Beyaz Hikâyeler* (1923). 3. *Ateş Böcekleri* (1925). 4. *İstanbul Hikâyeleri* (tarihsiz). 5. *Hikâyeler. İlk Defa Bütün Hikâyeleri Bir Arada* (1980). *Asrın Hikâyeleri*'yle *Siyah Beyaz Hikâyeler, Ateş Böcekleri* ve *Resimli Ay* mecmuasının 1930 yılında verdiği Resimli Hikâyeler ilâvesindeki hikâyeler Halil Açıkgöz tarafından bir araya getirilmiştir.

Romanları. 1. *Sözde Kızlar* (1922). 2. *Şimşek* (1923). 3. *Maşher* (1924). 4. *Bir Akşamdı* (1924). 5. *Canan* (1925). 6. *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu* (1930). 7. *Fatih-Harbiye* (1931). 8. *Bir Tereddüdün Romanı* (1933). 9. *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* (1949). 10. *Yalnızız* (1951). 11. *Biz İnsanlar* (1959). Peyami Safa'nın ayrıca *Gün Doğuyor* adlı bir piyesi yayımlanmıştır (1937). Ayrıca Server Bedi takma adıyla çok sayıda roman ve hikâye kitabı yayımlanmış, tefrika etmiştir. Bu eserler de Ötügen Neşriyat tarafından Server Bedi Külliyyatı başlığı altında 2018 yılından itibaren yayımlanmaya başlamıştır.

Diğer Eserleri. 1. *Türk İnkılâbına Bakışlar* (1938). 2. *Felsefî Buhran* (1939). 3. *Millet ve İnsan* (1943). İkinci baskısı *Nasyonalizm* adıyla yapılmıştır (1961). 4. *Mahutlar* (1959). 5. *Sosyalizm* (1961). 6. *Mistisizm* (1961). 7. *Doğu-Batı Sentezi* (1962). 8. *Kızıl Çocuğa Mektuplar* (1971). Yukarıdaki üç eseri ayrıca *Nasyonalizm-Sosyalizm-Mistisizm* adıyla bir arada basılmıştır (1975).

Büyük Avrupa Anketi adlı eseri (1938) Peyami Safa'nın 1936 yılında çıktığı Avrupa seyahatini anlatır. Peyami Safa'nın çeşitli gazete ve dergilerdeki yazılarından seçmeler konularına göre tasnif edilerek "Objektif" adı altında basılmıştır: *Osmanlıca, Türkçe, Uydurmaca* (1970); *Sanat, Edebiyat, Tenkit* (1971); *Sosyalizm Marksizm Komünizm* (1971); *Din, İnkılâp, İrtica* (1971); *Kadın, Aşk, Aile* (1973); *Yazarlar, Sanatçılar, Meşhurlar* (1976); *Eğitim, Gençlik, Üniversite* (1976); *Yirminci Asır, Avrupa ve Biz* (1976). Peyami Safa, *Cumhuriyet Mekteplerine Millet Alfabesi* (1929), *Cumhuriyet Mekteplerine Kiraat* (I-IV, 1929), *Yeni Talebe Mektupları* (1930), *Büyük Mektep Nümuneleri* (1932), *Türk Grameri* (1941), *Dil Bilgisi* (1942), *Türkçe İzahlı Fransız Grameri* (1948) gibi ders kitapları da kaleme almıştır.

İÇİNDEKİLER

EĞİTİM

Sporun Dostları ve Düşmanları.....	15
Boş Günleri Doldurmak.....	18
Dört İnsan Tipi.....	21
Türk İdealciliği.....	23
Beden ve Huy.....	26
Yaratıcı Sefâlet.....	28
Acaba?.....	30
Kabahat Bende.....	33
Şimdi.....	35
Okuyucu Olmak Sanatı.....	38
Okumak Saadeti.....	41
Okuma İştahı.....	43
Etüd Zevki.....	45
Düşünmek İşkencesi.....	48
Üzölmek San'atı.....	50
Münakaşa San'atı.....	52
Sert ve Mutedil İnançlar.....	55
Düşünmek San'atı.....	56
Ümitsizlerin Zaferine Dair.....	60
Onbeş Kaide.....	61
Hazırlopçuluk.....	64
Bazı Meczip Tiplerine Toplu Bir Bakış.....	66
Başka Sebebi Var mı?.....	67
Sürü Adamı.....	69
İş Adamı ve Kahraman.....	70
İstemek.....	72
Bu Yol Uçuruma Gider.....	73
Dünya ve Memlekette Ahlâk Davası.....	75
Ahlâkta İdeal.....	76

Manevî Boşluklarımızı Nasıl Dolduracağız?	77
Millî Ahlâk	78
Fert, Millet, İnsanlık	81
Başboş Mefhumlar Anarşisi	83
Modern Ahlâk	84
Ahlâkı Betonlaştırmak	86
Dinsiz Ahlâk Mümkün müdür?	88
Ahlâk Buhranının Yuvaları	89
Onlar Olmasaydı	91
“Ben Ne Biçim Adamım?”	92
Namuslu Olmak Vasfı	94
Para ve Ahlâk	95
Paranın Dostları ve Düşmanları	96
Gözü Çıkası Para	99
Reklâm	101
Üstünde Çok Durulması Gereken Bir Mesele	103
Beden ve Ruh Temizliği	105
Ruhta Huzur ve Sükûn	106
Çocukları Sevmiyoruz	108
Alev Saçağı Sarıyor	111
Çocuk Suçları ve Müstehcen Edebiyat	112
Cinsî Öğretim ve Cinsî Eğitim	113
Cinsî Enerjiden Ruh Enerjisine	116
Ayıp Telâkkisi ve Müstehcen	120
İğrenç Neşriyat	122
Suçlu Çocukların Islâhı	124
“Meşhur Olan Fakir Çocuklar”	125
Sıkı Disiplinden Hür Disipline	126
Cezadan Kastımız Nedir?	129
Ahlâk Terbiyesinin Başka Bir Cephesi	131
Okullarda Dayak	132
Söylediler Ama İnanmadım	134
Ah, Bu Müfredat Programları	135
Felsefe Kültürü	136
8. Eğitim Kongresinin Kararları	138
Devlet Otoritesi ve Robert Koleji	139
Bir Eğitim Komisyonunun Raporu Üzerine	140
Maarifimizin Geçirdiği Buhran	142
“İmam-Hatip” Mezunlarının Acıklı Durumu	143
Yeni Maarif Vekilinden Beklediklerimiz	145
Esaslı Bir Maarif Sistemine Doğru	147
“Halk Eğitim” Davası	148

Arap ve Lâtin Harfleri.....	150
Arap Harfleri ve İrtica.....	151
Sorbon Üniversitesinde Muhtariyet ve Arap Harfleri	152
Eski Eserler ve Yeni Nesiller.....	154
Sporcu-Külhanbey Edası	156
Spora Dair Birkaç Düşünce	158
Sporcu Arkadaşlarla Şakalaşma.....	159
Bugün Maça Gideceğim	161
Dünkü Maç.....	162
Spor Nedir ve Ne Değildir?.....	164
Spora Dair Münakaşalar.....	165
Spor-Toto Salgınına Bir Bakış	166

GENÇLİK

Türk Düşüncesi ve Gençlik	171
Fecr-i Kâzip	172
Münevver Kime Derler?	173
Gençlik ve İdeolojiler.....	175
Koyun Sürüsü ve İnsan Cemiyeti.....	178
İdeal Veriniz, İdeal!.....	180
Millî Cemiyetlerde İdeal	182
İdealsiz Adamı Çeviren Boşluk	184
Millî İdealimiz Apartman Yaptırmak Mıdır?	187
Gençliğe Hücum Etmekte Haklı Mıyız?	189
Kusurlarımızın Devamı ve İstihalesi.....	192
İrkçi miyiz, Milliyetçi mi?.....	193
Onlarda ve Bizde Milliyetçilik.....	195
Kendi Kendimiz Olmakta İsrarımız	196
İşte İnsan	198
İnsan Yok, Millet Var	201
Pastaya İsyan Edenler	203
İnsanlık, Adalet, Filan, Falan	205
Demagoji Değil.....	206
Bu Millet Bir Kurukalabalık Değildir	207
Büyük Türk Gecesi	209
Türkçe Öğrenmek İsteyen Türk Gençleri	210
Kabadayılık Terbiyesi.....	212
Bizim Delikanlının Kafası Üzerine Düşünceler.....	213
Talebe Cinayetleri	215
Erzincan'lı Bir Genç	216

Çalışan Çocuklar	218
Dünya Vatandaşlığı	219
Yatalak Cemiyetlerin Gençliği	220
Mezunlara Nutuk	223
Allah Vergisi	225
Gençlik ve Kahve	228
Lâubalilik	231
İnanma Buhransızlığı	233
Kadillakizm	234
Gençler Yürüyünüz	236
İki Gencin Endişesi	237
Baltacıoğlu'nun Konferansı	238
Gençliğin Yetiştirme İmkânları	240
Acırız Fakat Şaşmayız	241
Gençlerimiz ve Fikir Meselelerimiz	244
Ateş Dansı	245
Gençliğe Üç Hedef	247
Genç Şöhret Kıtlığı	248
İngiliz ve Türk Gençleri	250
Gençliği Kurtarmak	252
Avrupa Gençleri ve Bizimkiler	253
Bir Genç ve Benzerleri	255
Gençlerimiz ve Millî Kültürümüz	257
Bilgi ve Kültür	259
Bu Delikanlı Gibiler	262
Ölmeyeceksiniz	263
Gençliğin İhtiyaçları ve Meseleleri	265
Gençlik ve Devlet	267
Bir Gençlik Anketi	268
Bu Âvâreliğin Sonu Ne Olacak?	270
Çıplak Adam Sembolü	272
Tıp Tahsil Eden Gençlerimize	273
Gençlerimizin Hayat Felsefeleri	275
Millî Varlığımızın Nöbetçisi Gençlik	276
Tarihin Sürekliliği	279
Gençliğin Geçirdiği Büyük Fırtına	280
Gençlere Söylemek İstediklerim	281
Gençlik ve Efendilik	283
Gençlik Tehlikededir	284
Bir Gencin Mektubu	285

ÜNİVERSİTE

Üniversitelerimizin Hali	291
Bir Rivayetin Ortaya Çıkardığı Mesele	292
Karpuzcu ve Profesör	294
Menfaatçiler ve Hakikatçiler	295
Profesörler Münakaşasının Sonunda	297
Üniversite ve Felsefe	298
Yeni Üniversiteler Açabilir Miyiz?	299
Üniversitelerimizin Verimsizliği	301
Üniversite ve Politika	302
Rektörlerden Beklediklerimiz	303
İstanbul Üniversitesindeki Mescit	305
Nihayet Kapattılar	306
Üniversitedeki Mescit Meselesi	308
Dizin	310

EĞİTİM

SPORUN DOSTLARI VE DÜŞMANLARI

Yeni Mecmua, 17 Ocak 1941

SPORUN taraftarlarını ve aleyhtarlarını dinleyiniz, ikisine de hak vereceğiniz gelir. Çünkü yalan gibi hakikat de ikiyüzlüdür: Her gündüzün bir gecesi var; güne aydınlık diyenler de haklıdır, karanlık diyenler de.

Taraftarları dinleyelim. Onlar *mens sana in corpore sano* prensibinden hareket ederler. “Sağlam vücutta sağlam akıl” demektir bu. İnsan yalnız beyniyle düşünmez. Fikirlerinde sınırlarının, midesinin, karaciğerinin, barsaklarının, her uzvunun tesiri vardır. Öfkeli adamın gözleriyle realite arasına ihtirasın perdesi iner; midesi bozuk adamın mantığı da bozuktur; korku nasıl safra ifrazını çoğaltıyorsa karaciğerin fena işlemesi de iradeyi gevşetir, zekâyı hırpalar, hareket ve düşünce hamlesini kırar. Yalnız beynimizle değil, topuğumuzla, diz kapağımızla, yüreğimizle, akciğerimizle, nefes borularımızla da düşünüyoruz. Beyin vücut makinesinin bir parçasıdır. Bu makine fena işlerse beyin nasıl iyi çalışabilir?

İnsanda koşup oynama temayülü çocuklukta başlar. Bu, tabiatın bizi çok erkenden spora davetidir. Büyüdükçe, vücudumuzda parlayan bu hareket istidadını körletmek için her şeyi yaparız. Üstümüze bir hantallık çöker. Hastalıklarımızın çoğu hareketsizlik yüzündendir. Yalnız, ara sıra hastalanmakla kalsak, iyi. Hareketsizliğin vücudu muza olduğu kadar ruhumuza da çöktürdüğü miskinlik, işlerimizi muvaffakiyetle başarmamıza da imkân bırakmaz.

Bütün bu felâketlerin önüne sporla geçeriz. Vücudumuzla beraber zekâmıza ve irademize de çeviklik gelir. Ya ahlâk? Toplu sporların mükemmel bir ahlâk terbiyesi verdiğiğine inanınız. Herhangi bir maçta, bir cephenin oyuncularını, müşterek gayeyi elde etmek için birbirlerinin yardımına koşarlar. Birbirine yardım: İşte ahlâkın temeli.

Uzatmayayım. Spora dair ne okudunuzsa içinde bu fikirlerin vecize veya kitap halinde tekrarlandığını görmüşsünüzdür. Parıl parıl yanan bu çil hakikatlere karşı ne söylenebilir?

Bakalım ne söylenebilirmiş.

Evvelâ birçok doktorlar ve fizyoloji âlimleri sporun vücuda faydalı değil zararlı olduğunu iddia etmişlerdir. Tabiatın bize verdiği ihtiyaçtan fazla hareket yaparsak -ki spor buna derler- adalenin sarfiyatını artırır, farkında olmadan vücudu yorar, kalbi yıpratırız. Sporun verdiği geçici tazelik cilâsı altında uzun zaman kendini belli etmeyen bu yorgunluk, en ummadığımız zamanda vücudumuza baskın yapar. Atletlerin çoğu kalp hastalarıdır. Eski futbolcuların ne çabuk solduklarına ve buruştuklarına dikkat eder misiniz?

“Sağlam vücutta sağlam akıl” prensibi de yanlış. Vücut makine değil, canlı bir şeydir: Ne tarafı çalışır ise orası kuvvetlenir. Çok yürüyen adamın ayakları, çok düşünen adamın zekâsı inkişaf eder. İkisini birden çalıştırırsanız bu inkişafın payını ikisi arasında yarı yarıya bölmeniz lâzım gelir. Şüphesiz, büyük mütefekkirler arasında vücutça sağlan olanlar da vardır. Eflâtun pehlivandı. Fakat bunlar nadirdir ve tarihte kalmıştır. Misâllerinin zenginliği bakımından büyük filozofların ve büyük san’atkârların çoğu büyük hastalardır: Pascal’ın otuz dokuz yaşında beyni çürümüşü. Nietzsche, Baudelaire, Musset, Maupassant, Dostoyevski... Sayabildiğiniz kadar sayınız, genç yaşlarında ölen hastalardır.

Meselâ filozof Nietzsche için vücudun da, ruhun da en büyük sporu hastalıktı. Stefan Zweig onun hakkında yazdığı kitapta onun sıhhat ve hastalığa ait fikirlerini şöyle hülâsa eder: “İnsanı bilgi yapan yalnız ve yalnız ıstıraptır. Aylara mahsus, irsî ve hiç sarsılmayan bir sıhhat, sağır ve sezişsizdir. Böyle bir sıhhat hiçbir şey istemez, hiçbir şey sormaz. Bunun için sıhhatlilerde hiç psikoloji bulunmaz. Her bilgi ıstıraptan gelir. İztırap sebep sorar; halbuki neş’e olduğu yerde kalmağa ve geriye doğru bakmağa temayül eder. İztırapta insan daima daha inceler. Herşeyden evvel düşüncemizin son kurtarıcısı büyük acıdır; son derinliği-mize bizi yalnız o götürür.”

*

* *

Yumurta döğüşür gibi bu iki zıt fikri birbirine vurursanız hangisi sağlam kalır? Yoksa ikisi birden mi kırılır?

En az aldanmak ihtimali, herkesin bu fikirlerden kendi mizacına göre bir netice çıkarmasındadır. Zaten de öyle olur. Hele bu mevzuda mutlak hakikatin peşine düşmeyelim. Her vücudun ve her zekânın terbiyesi başkadır. Sağlam vücutta sağlam akıl mı? Evet: Yerine göre, adamına göre, vücuduna göre, aklına göre. Hasta vücutta ince zekâ mı? O da öyle.

Sporun da her vücuda faydası ve zararı bir olamaz. Az ve çok hareket isteyen bünyeler vardır. Fakat hareketsizlik yüzünden hantallaşan vücutların spordan nefreti sağlam bir ölçü değildir. Burada sonradan kazanılmış atalet itiyatları tabiatın ağzına kilit vurmuştur. Vücut hareket istemiyorsa ihtiyacı olmadığı için değil, dili tutulduğu içindir. Bu kilidi kırmak lâzımdır. Prensip olarak her vücudun hareket ve spora ihtiyacı olduğundan hiç şüphem yok. Fakat nasıl hareket ve nasıl spor? İşte burada her bünye ayrı bir

GENÇLİK

TÜRK DÜŞÜNCEİ VE GENÇLİK

Türk Düşüncesi, 1 Mart 1955

Türk Düşüncesi'nde ve sahibinde gençliğe karşı menfi bir vaziyet alış tevehhüm edenler, bu derginin sayılarını dikkatle takip etmemiş ve sahibinin bütün meslek hayatında genç liyakatleri tanımak ve tanıtmak yolunda sarfettiği emekleri unutmüş olanlardır.

Bu dergide şiir ve hikâyeleri çıkan yazarların pek çoğu gençtir. Makale yazarları arasında da gençler, çok defa en yaşlı ve şöhretli ağabeylerinin yanında yer alırlar. İlk sayımızda bildirdiğimiz programa sadık olarak, gençliğe her sayımızın sayfalarını açık tuttuk.

Bu sayımızda yayınladığımız bir konferansında da anlatmaya çalıştığım gibi, genç yazarların şiir ve nesirlerinde müşterek vasıflar vardır. Fakat onları en az iki kategoriye ayıran kalite farkları incelenirse, zamanın onlar arasında yapacağı bir elemenin hangilerini yarına bırakacağı şimdiden kestirilebilir. *Türk Düşüncesi* ve sahibi, kendi ölçülerine göre, bu liyakat sahibi gençliği benimsiyor, ötekileri ya düşman bir ideolojinin çığırtkanları yahut sadece birer şarlatan olarak görüyor. Ölçülerimiz münakaşa edilebilir, fakat bize gençlik düşmanlığı isnat edilemez. Bu konuda beni tenkit eden iyi niyetli arkadaşların bu sayıda çıkan konferansına bir göz atmalarını dilerim.

Geçen sayıda da yazdığım gibi, benim Edebiyat-ı Cedîde ve Fecriâti ile meşhur “Küçük Beyler” ve “Saman Ekmeği” kavgalarını yaptığım bir gerçektir. Bugünkü gençlik zümrelerini hatta benim kadar bile temsil eden taze şöhret ve otorite bulunmadığı da bir gerçektir. Bunu söylerken kullandığım “bile” edatı bir gururu mu ifade eder, tevazu mu? İnsaf sahiplerinin hükmüne bırakırım. İki gazeteci arkadaşın şaka kılıklı tarizlerine verilecek cevabım bu.

Meseleyi milletlerarası değer plânına götüren (Vâ-Nû) arkadaşımıza gelince, henüz genç yazarların kendilerini memlekete bile niçin kabul ettiremediklerini konuşurken, değer ölçüsünün milletlerarası plâna geçtiğini ileri süren bu arkadaşımız birşey halletmiyor, bilakis meseleyi mihverinden çıkarıp uzaklaştırmış oluyor.

Bütün anlaşmazlıkların sebeplerinden biri de yazılanları dikkatle okumamak ve tahminlere göre hükümler vermeye kalkmaktır. Bu tembellik ve ihmal yüzünden, biz yine sahip olmadığımız, hatta muarız olduğumuz fikirlerle suçlandırıldık. Söylenenlere ve yazılanlara biraz daha dikkat etsek, beraber olduğumuz noktaların ayrıldıklarımızdan fazla olduğu görülecek. Buna eminiz.

FECR-İ KÂZİP

Türk Düşüncesi, 1 Haziran 1955

Yarı münevver, çeyrek münevver, sözde münevver denilen bir ukala tipi vardır. Az okur, çok konuşur. Az veya fena okur: Göz gezdirir. Kitap ve dergi satırılarının üstünde zıplayıp fikirden fikire konan, bunlar arasında sistemli bir bağlantı yapmaktan aciz, maymun iştahlı ve oynak bir tecessüsü vardır.

Dergilerimizin çoğu bu düzlek, uçarı köksüz tecessüse hitap ederler. Ana fikirleri yoktur. Devrimcilik, ilericiçilik

dedikleri belirsiz bir temayüle bağlanıp giderler. Ne devrimciliğin çeşitleri hakkında bilgileri, ne de mânâ ihtilâtlarını önleyen bir tercihleri vardır. Fikir meselelerini mahalle kahvesi edasıyla yazmalarının sebebi, her davayı kaba, düzlek ve yanlış anlamalarındandır. Yabancı dillerde çıkan bir tek fikir yazısını dikkatle okumamış oldukları, ilim ve fikir diliyle halk dili arasındaki farkı idrak etmemiş olmalarından da bellidir.

Büyük problemlere musallattırlar. Sokak mantığının her meseleyi çözümleyebileceğini sandıkları için, tarihin ve ilmin kılavuzluğuna ihtiyaç duymazlar. Memleketin halis kültür seviyesinde akis ve muhatap bulamadıkları için de, hep kendi aralarında münakaşaya tutuşur, bir türlü o yayı ağızlı, laubali ve sırnaşık edadan kurtulamazlar.

Yenilik iddiasındaki dergiciklerin ve yazarcıkların seviye tablosu budur. Eğer bu iddia bir de gençliği temsil iddiasıyla beraber olmasaydı bizi bir saniye düşündürmezdi.

Gençlik bu mu? Bu kaba ve üstünkörü anlayış, bu eksik ve yanlış bilgi, bu yılışık ve soğuk eda, bu her yazarında birbirinin aynı bayağı ve laubali üslûp mu?

Hayır! Gençliği temsil liyakatine sahip öyle değerler tanıyoruz ki, bunların meydanda değil kenarda durmaları ortalığı dolduran şarlatan sürülerinin dağılacakları günü beklemelerindedir.

Daima öyledir: Gerçek fecir, yalancısından sonra gelir.

MÜNEVVER KİME DERLER?

Milliyet, 27 Nisan 1955

Bu kelimeyi Intellectual karşılığında kullanıyoruz. Aydın daha yenisi ve öztürkçesidir. İkisi de yanlış. İkincisi Arapça olan birinciden tercüme. “Fikir adamı” veya kısaca “fikirci” denebilir. Fakat “münevver” demişler, tutmuş, gi-

ÜNİVERSİTE

ÜNİVERSİTELERİMİZİN HALİ

Milliyet, 15 Ocak 1958

Üniversitelerimizin 1947’de kazandıkları muhtariyeti muhafaza etmelerini çok isteriz. Fakat Batıdaki ağabeyleri gibi, bu muhtariyete hak kazanmak için, yüksek bir ilmî liyakate sahip olmalarını da isteriz.

Bu milletlerarası liyakat ölçüsünde, yaşlı ve genç Üniversite hocalarımız yok değildir. Kiminin adını dünya ihtisas çevrelerinde tanıtan keşifleri, kiminin orijinal ihtisas çevrelerinde tanıtan keşifleri, kiminin orijinal eserleri ve çalışmaları vardır. Fakat bu müstesnalar üniversitelerimizin bünyesine ilmî bir hüviyet kazandırabilecek sayıda değildirler. Geride kalanlar arasında bir tek eseri olmayanlar, kürsülerine uğramayanlar, kliniklerinin başında bulunmayanlar, bir biçimine getirip tahsisat kopardıktan sonra ikide bir Avrupa’ya, Amerika’ya gezmeye giden ve bu seyahatlerinin ilmî mahsullerini de, hesabını da vermeye yanaşmayanlar pek çoktur.

Ezersizlerin vücuda getirdikleri kliniklerin Avrupa’da hayranlık mevzuu olmuş eser sahiplerinin ayağını nasıl kaydardıklarına en son misal Âdile Ayda’dır. Onu ve benzerlerini Üniversitenin soluk aldırmayan kıskançlık ve fitne havası içinde boğulmaktan kurtulmak için istifaya mecbur edenlerin kimler olduğunu biliriz.

Üniversitelerimizde kadro bekleyen ve kendilerine o uyduruk ve mânâsı anlaşılmaz “eylemsiz” sıfatı verilen nice liyakatli genç hareketsiz bir kuyruk içinde mihlanıp

kalmışlardır. Yalnız bir öğle yemeğinde, yarım boğaz tokluğuna, ücretsiz ve maaşsız çalıştırılan fahrî asistanlarımız vardır ki, hain bir yönetmelik onların dışarıda herhangi bir iş yapıp hayatlarını kazanmalarını da yasak etmiştir. Üniversite bunlara: “Dışarıda çalışmayacaksın, on para kazanmayacaksın, benden de on para almayacaksın, çoluğun çocuğun aç kalacak. Yalnız sen bir öğle yemeği zıkkımlanacaksın ve benim için geceyi gündüze katıp çalışacaksın!” emrini vermiştir. Dışarıda çalışmaları menedilen maaşlı asistanlarımızın aylıkları da bir aile geçindirmeye değil, yol, kitap ve sigara paralarını bile karşılamaya yetmez.

Birçok profesörlerin eserleri olmadığı gibi basılmış ders takrirleri de yoktur. Dışarıda büyük taahhüt işleri alırlar, günde kırk hastaya bakarlar. Yazıhaneleri ve muayenehaneleri dolup taşar. Büyük araştırmalar yapmaya, kitap okumaya değil, gazete okumaya bile vakitleri kalmaz. Genç ilim nesli ihtiyaç içinde kıvranıırken bunlar servet üstüne servet peşindedirler.

İşte, bizde Üniversite muhtariyetinin mânâsı, daha ziyade, bu ilim karaborsacılarının sorumsuzluğu, kontrolsüzlüğü ve unvanlarının mutlak hâkimiyeti demektir.

Maarif Vekili Celâl Yardımcı'nın nasıl bir kanun tasarısı hazırladığını bilmiyoruz. Eğer bu tasarı, Üniversitelerimizin insan haklarını ayak altına alan, ilmî havasını kokutan ve onları yüksek bir ilim evinden ziyade bir ticaret evi haline sokan sebepleri ve tesirleri silip süpürmeyecekse, beklenebilir.

BİR RİVAYETİN ORTAYA ÇIKARDIĞI MESELE

Tasvir-i Efkâr, 5 Ekim 1943

Üniversite profesörleri dışarıda yazıhane ve muayenehane açamayacaklar, ancak konsültasyon yapacaklarmış.

Bunlardan doktor olanların hususî hastahanelerde çalışmalarına ve hastalarını buralarda yatırmalarına da izin verilmeyecekmiş. Yakında Meclise yollanmak üzere hazırlanan projenin hedefi, Türk profesörlerinin, çalışmalarını yalnız ilim incelemelerine hasretmelerini temin imiş. Aslı çıkarsa bu haberin etrafında ne büyük menfaatlerin haykıracağını ve ne çeşit ihtiras kıyametleri kopacağını tahmin edersiniz. Memleketin başlıca doktor, avukat, mühendis ve teknikçilerini mensup oldukları ilim çatısının altında hapşeden böyle bir fikir, iki bakımdan yoklanmağa değer.

Bir bakıma çok isabetli bir tasfiye hazırlığı “Prof.” unvanını “Bayer” markası gibi bir ticaret firması halinde kullanan bazı profesörler, ısrarlı rivayetlere göre Sirkeci otellerindeki tellalları vasıtasıyla Anadolu’dan gelen hastaları kendilerine çeken bir telkin ve reklam şebekesi kurmuşlar. Hem de öğleden evvelki zamanlarını hastahanelerde, gecelerini hususî hastahanelerde, ameliyatlarda, konsültasyonlarda, resmî -gayri resmî davet ve ziyafetlerde, biraz da ev hayatı içinde geçiren bu mütehassısların bir gazete okumaya bile vakitleri yoktur. Yatağa uzanıp da başmakaleyi yarıladıkları zaman gözleri kapanır ve gazeteyi tutan elleri yatağın kenarından sarkar.

Ne zaman okuyacaklar, ne zaman kitap dağlarını devirerek ihtisasın her gün muhtaç olduğu taze bilgiyi kazanacaklar, ne zaman kendilerini hasbî labaratuvar çalışmalarına verecekler de uzun ve terletici araştırmaların sonunda ele geçen hakikatlerden birini yakalayacaklar? Bu gidişle hiçbir zaman!

Fakat bir bakıma “medecin consultant” denilen müşavir hekimi “medecint raitant” denilen müdavi hekimden ayırmak isteyen bu proje iki fena neticeden birini verebilir: Ya bu profesörlere düşkün halk, onları muayenehanelerinde bulamayınca resmî hastahanelere üşüşür, böylelikle de zaten kifayetsiz resmî klinikler büsbütün dolup taşar ve

DİZİN

A

- Abdülhak Hamit 279
Abraham 125
Adana 34
Adıvar, Adnan 298, 299
Afrika 209
Ağaoğlu, Ahmet 209
Ahlâk 83
ahlâk bozukluğu 95
ahlâk buhranı 106
Ahlâkın Soykütüğü Üstüne (La Généalogie de la morale) (Friedrich Nietzsche), 184
Ahlâk Komisyonu 81
Ahmet Halit Kitabevi 53
Ahmet Haşim 255, 258
Ahmet Mithat Efendi 125
Ahmet Vefik Paşa 209
Akdeniz 141, 209, 296
Aksaray 236
Alaka pedagojisi 146
Alexandre Dumas 98
Alfred de Musset 16
Ali Kâmi Akyüz (Peyami Safa'nın amcasıdır. Yazar, çevirmen ve siyasetçidir.) 130
Almanya 23, 26, 70, 88, 137, 196, 201, 208, 254, 306
Amazon nehri 109
Amerika 28, 29, 31, 34, 44, 48, 50, 70, 78, 80, 89, 90, 101, 109, 110, 112, 113, 124, 188, 216, 217, 246, 283, 284, 291, 301, 304, 306
Amerikan Haberler Servisi 124
Amerikan Kız Koleji 140
Amme Hukuku 246
Anadolu 28, 91, 104, 117, 219, 293
Anadolu gençleri 28
An'anevi (geleneksel) ahlâk 83
Anglo-Sakson 70
Ankara 4, 111, 141, 210, 225, 241, 258, 281, 303
Ankara Üniversitesi 241, 258
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi 142, 303
antikite 70
Antitez 55
Antroposantrik (insan-merkezli) 22
Arapça 26, 124, 154, 155, 173, 277
Arap harfleri 43, 150, 153
Arık, Remzi Oğuz 240
Aristo 201, 206
Aristofanes 206
Arşimet kanunu 294
Arzu ahlâkı 83
Askerî Müze 21

- Asya 48, 209
 Atatürkçü 195
 Atatürk, Mustafa Kemal 85, 147, 279, 300
 Atatürk Üniversitesi 300
 Avrupa 6, 10, 19, 43, 44, 57, 71, 74, 80, 90, 101, 110, 113, 130, 176, 188, 189, 198, 201, 206, 207, 209, 220, 230, 231, 233, 245, 246, 253, 254, 256, 271, 283, 285, 291, 296, 301, 304, 306
 Avrupa Federasyonu 220
 Avrupa medeniyeti 189
 Ayaklı kütüphane 40
 Ayasofya 229
 Ayaspaşa 218
 Ayda, Adile (Diplomat.) 291
 Aydın 125, 173, 174
 Aydın, Mehmet 125
 Aydın tipi 104
- B**
- Bachus (Mitolojik kahraman), 99
 Bacon, Francis 238
 Bâkî 279
 Baltacıoğlu, İsmail Hakkı 10, 136, 238, 239
 Balzac, Honoré de 137
 Barrès, Maurice 81
 Batı 6, 55, 56, 68, 107, 133, 141, 195, 196, 217, 271
 Batı medeniyeti 141
 Baudelaire, Charles 16
 Bayezit Kütüphanesi 207
 Baykal gölü 209
 Beden Terbiyesi idaresi 167
Beden Yapısı ve Karakter (Ernst Kretschmer 26
 Bedros Efendi (Peyami Safa'nın ortaokul Hendese hocasıdır.), 135, 136
 Beethoven, Ludwig Van 36, 125, 160
- "*Bencil ve Kahraman*" (Peyami Safa) 24
 Benderlioğlu, Atfı, (Dönemin Milli Eğitim Bakanı'dır.) 145, 148, 308
 Beniot, Pierre 239
 Bergson, Henri 32
 Bernard, Claude 125, 137
 Beyazıt 229, 236, 257
 beynelmilelci 202
 Birinci Dünya Savaşı 206
Bir Yaşamak Sanatı (Un Art de Vivre) (André Maurois) 56
 Biyolojik ırkçılık 193
 biyo-psişik 118
 Bizans toprakları 24
 Blusnoir (Fransa'daki genç üyeli çetelerin genel adı.) 88
 Bourget, Paul 137
 Brahmanizm 205
 Brunshwing 239
 Brütüs 101
 Budizm 205
 burjuva sınıfı 83
Bu Yol Uçuruma Gider (Otto von Leixner) 75
 Büyük harp 202
 Büyük Millet Meclisi 156
 Büyük Okyanus 209
- C**
- Çağaloğlu 236
 Carlyle, Thomas, 71
 Carrel, Alexis, 137
 Cemiyet 19, 34, 67, 83, 91, 176, 178, 179, 180, 183, 197, 200, 212, 220, 222, 230, 231, 235, 266, 286
 Cenevre 88
 Cengiz Han 279
Cevdet Paşa Tarihi (Tarih-i Cevdet) (Ahmet Cevdet Paşa) 207
 Ceza Kanunu 121

- Chateaubriand, François-René de 59
 C.H.P. (Cumhuriyet Halk Partisi) 266
 Cihan Harbi 81, 219, 285
 Cinsî Eğitim 8, 113
 cinsî enerji 114
 Cinsî öğretim 113, 116
 Cinsî terbiye 113
 Claude Bernard 125, 137
 Columbia Üniversitesi 77
 Corneille, Pierre 207, 258
 Cumhuriyet 56, 70, 80, 118, 123, 126, 129, -131, 198, 219
 Cyclothmie (Siklotimi) 66
 Cyrano de Bergerac (Edmond Rostand) 106
- Ç
- Çanakkale Savaşı 206
 Çankırı 24
 Çekoslovakya 23
 Çiçeron 80
 Çin Denizi 209
 Çocuk edebiyatı 115
 Çocuk Suçları 8, 112
- D
- Daily Express* 250
 D'Annunzio, Gabriele 196
 Dante Alighieri 96
 Dârülfünûn 239
 Dârülfünûnun Zeynep Hanım Konferans Salonu 239
 Decazes, Élie 59
 Delf Mabedi 93
 demagoji 130, 206
 Depo lavoro teşkilâtı (İtalya'da gençlerin tatil günlerini faydalı ve güzel geçirmelerini temin etmek için kurulan bir teşkilat), 19
 Devrimcilik 172
 Dewey, John 108, 138
- Dickens, Charles 196
 Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi 147
 Dindarlık 55
 Dinî ahlâk 80
 Din sosyolojisi 245
 Divan Edebiyatı 155
 Divanyolu 229
 Diyalektik 55
 Doğrul, Ömer Rıza 53
 Doğu 5, 6, 141, 153, 271, 273
 Doğu-Batı Sentezi 6
 Doğu Dilleri Okulu 153
 Doğulu 304
 Donkişot 70
Dost Kazanmak [ve İnsanlar Üzerinde Tesir Yapmak] (Dale Carnegie) 53
 Dostoyevski, Fyodor Mihayloviç, 16
 D.P (Demokrat Parti) 148
 Dumlupınar Muharebesi 206
 Durkheim, Emile 31, 32, 183, 200
 Dünya Harbi 248
 Dünya klâsikleri 147
 Dürüşken, Ömer Şevki (Doktor) 274
 “*Düşünmek Sanatı*” (André Maurois) (Çev. Yaşar Nabi Nayır) 56
- E
- Edebiyat Fakültesi 211, 298
 Edebiyat-ı Cedîde 172
 Edirnekapı 5, 28
 Edison, Thomas Alva 125
 Eğitim Millî Komisyonu 140
 Einstein, Albert 44, 137
 Eisenhower, Dwight D 262
 ekletizm 235
 Emerson, Ralph Waldo 70
Emile, (Jean-Jacques Rousseau) 125
 Emile Zola 125

Eminönü 236, 238
 Enternasyonal 202
 Epikürçülük 263
 Epikürizm 262
 Epiküryen 22
 Erasme (Erasmus) 133
 Ergin, Muharrem 211
 Ernst von Aster 298
 Erzincan 9, 216, 217
 Eski Roma 165
 eski Yunanistan 165
 Eucken, Rudolf Christoph 303
 Ev Ahlâkı 83

F

Faaliyetçi ve yaratıcı ahlâk 83
 Fanilik şuuru 37
 Faraday, Michael 125
 farmason 201
 Farsça 155
 faşist 200
 Fatih Medresesi 28
 Fatih Sultan Mehmet 6, 28, 260,
 300
Faust (Johann Wolfgang von
 Goethe) 160
 Fazilet ahlâkı 83
 Fecriâtî 43
 ferdi 181
 Ferdi ahlak 77
 Ferdi mülkiyet 99
 ferdiyetteçi 81, 201
 Ferrère, Claude 239
 fertçi 179
 fert menfaati 75
 Fert/şahıs/kişi 75, 76, 82, 179,
 182, 184
 “*Fiat ve Kazanç Seviyeleri*” (Peyami
 Safa) 237
 Fichte, Johann Gottlieb 71, 196
 Flaubert, Gustave 94
 Ford, Henry 125
 Franklin, Benjamin 53, 125
 Fransa 19, 34, 59, 74, 81, 88, 112,
 133, 136, 152, 196, 198,

201, 249, 251, 252, 258,
 266, 269, 284, 306

Fransız ihtilâli 80
 Fransız Komünist Partisi 153
 Freud, Sigmund 114, 116, 119
 Fuzûlî 256

G

Gallup Enstitüsü (Ünlü, Ameri-
 kan analiz ve danışmanlık
 şirketi) 50
 Gayeli ve faydacı ahlâk 83
 Gazi İlkokulu (İzmir’de) 111
 General de Gaulle 51
 Gobineau, Arthur de 194
 Goethe, Johann Wolfgang von
 137, 160
 Gorki, Maxim (Gorki, Maksim)
 29
 Gökalp, Ziya 138, 183, 209
 Gökay, Fahreddin Kerim 22, 85
 Greko-Lâtin 165
 Gurvitch, Georges 83
 Guy de Maupassant 16
 Gücüyener, Selma 73
Gülîstan (Sâdi-i Şîrâzî) 60
Gün 192
 Güneş-Dil Teorisi 147
 Güzel Sanatlar Akademisi 111,
 118

H

Hagen (Mitolojik kahraman) 71
 Halbstarken (Almanya’daki genç
 üyeli çetelerin genel adı.)
 88
 Halkevleri 266
 Halk sezgisi 26
 Halûk (Tevfik Fikret’in oğlu.)
 217
 Hamsun, Knut 29
Hayatın İdaresi (Sir John Lubbo-
 ck) 41
 Haydarpaşa 187

- hedonist 240
 Helenizm 24
 Helen toprakları 24
 Herkül (Mitolojik kahraman) 71
 Hıfzı Timur (Dekan.) 305, 307
 Hicabî Dinç (Dönemin cumhuriyet savcılarındandır.) 123
 Hindistan 205
 Hint Denizi 209
 Homiros 71
 Huligans (Varşova'daki genç üyeli çetelerin genel adı.) 88, 284
 Huxley, Aldous 137
 hürriyet 101
 hürriyetçi 201
 Hüseyinoğlu, Ali 209
Hüsn ü Aşk (Şeyh Galib) 208
- I
- Intellectuel (Entelektüel) 173
 ırkçı 193, 195
- İ
- içtimai 59, 74, 77, 81, 98, 99, 182, 188, 201, 230, 296
 içtimai adalet sistemi 99
 İçtimai ahlâk 77
 İdeal adam 23
 idealci devlet 24
 idealcilik 24
 idealist 23, 187, 199, 210, 296
 İdeal sembolik hayaller ahlâkı 83
 İkinci Dünya Savaşı 248, 249
 iktisat 58
 İlahiyat Enstitüsü 78
 İlahiyat Fakültesi 78, 142, 303
 İleri, Ahmet Tevfik, (Siyasetçi. Demokrat Parti döneminde Milli Eğitim Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı yapmıştır.) 112, 140, 142, 145, 148
 ilerencilik 172
- ilimcilik 55
"İlim Karşısında Milliyetçilik" (Peyami Safa) 81
 İlim Yayma Cemiyeti 145
 İmam-Hatip Okulları 124, 142, 143, 144
 İngiliz Hindistan 205
 İngiliz mütefekkeri 71
 İngiltere 70, 78, 88, 130, 195, 196, 201, 205, 251, 258, 284
 inkılâp 31, 56, 63, 76, 78, 80, 82, 84, 104, 118, 147, 158, 191, 214, 216, 221, 247, 249, 281
 İnkılâpçı 68
 İnkılâpçılık 55
 İnönü, İsmet 147, 206, 302
 İnsancı 202
 insancılar 82
 İnsani ahlâk 78
 İrtica 6, 9, 83, 84, 151, 248
 İslam 274
 İslâm Enstitüsü 144, 145
 İslâm mutasavvıfları 105
 İspanya 201
 İstanbul 4, 5, 6, 11, 24, 28, 104, 106, 107, 111, 112, 153, 161, 196, 207, 208, 211, 212, 229, 230, 239, 240, 244, 260, 270, 273, 274, 281, 295, 298, 300, 301, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309
 İstanbul Üniversitesi 211, 244, 273, 295, 300, 301, 303, 306, 307, 308, 309
 İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi 211, 244, 273, 295, 300, 301, 303, 306, 307, 308, 309
 İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği Münazara Komisyonu 244
 İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi 273

iş adamı 23, 70, 187
 İtalya 19, 23, 88, 196, 201, 284,
 306
 İzmir 24, 111, 212, 229, 281, 300

J

Jack London 125
 James Watt 125
 James, William 125, 138, 175,
 237
 Japonya 88, 284
 Jaspers, Karl 245
 Jeanne D'Arc, (Yüzyıl Savaşları-
 da ülkesi Fransa'yı İngiliz-
 lere karşı savaşıırken ma-
 nevi anlamda destekleyen
 Katolik azize.) 23

K

Kadillakizm 10, 234
Kahramanlar (Thomas Carlyle)
 71
 Kahramanlık Ahlâkı 81
 Kâmil Adam 67
 Kanaat Kitabevi 56
 Kapalı Sistem 199
 Kapitalist 83
 Kapitalizm 80
 Karacan, Ercüment 161, 162
 Karadeniz 300
 Karagöz (Ortaoyunu karakteri)
 85, 86
 Karakteroloji 26
 Karay, Refik Halid 203
 Kastamonu Öğretmen Okulu
 215
 Kayabal, Kadri (Gazeteci) 296
 Kazanç Ahlâkı 80
 Keiserling, Hermann 239
 Keyif Adamı 21
 Kıbrıs 24, 196
 Kırdar, Lütfi 231
 Kızıl Propaganda 219
 Klâsik Ahlâk 150

Klâsik Mektep Terbiyesi 212
 Klâsik mütefekkir 49
 Klâsik terbiye 19
 Klearing münasebeti (Takas
 usulü) 100
 Koçu, Reşat Ekrem 296
 Komünist 112, 147, 207, 248
 Komünistlik 111
 Komünizm 113
 Kore 206
 kozmopolit 196, 219
 Kozmopolitizm 25
 Kozmopolitler 217
 Köy Enstitüleri 147
 Kral Faruk (Mısır Kralı) 262
 Kretschmer, Ernst 26
 Kurucu Meclis 196
 Küçük Beyler Tartışması 172
Kültür Haftası 303

L

Lâik 309
 Lâiklik 77
La Nef 252, 265
 Lâtin harfleri 150
Le Figaro 165
 Léon Bloy 97
 Levend, Agah Sırrı 154, 155
 Levent 284, 285, 286, 287
 Levent çetesi 287
 liberal 183, 201, 202
 liberal demokrasi 202
 Liberal demokrat 183, 203
 lojik 272
 Londra 93
 Lubock, John (Lubbock, Sir John)
 41
 Lübeck 254

M

Maarif Şûrası 77, 148
 Maarif Vekâleti 135, 139, 147,
 149, 265, 283
 Maarif Vekâleti Talim ve Terbiye

- Dairesi 135, 139, 147,
149, 265, 283
- Maarif Vekilliği 134
- Maçka 84, 85, 236, 259
- Maddecî 22, 95
- Makolay (Macaulay, Thomas
Babington) 42
- Maksim Salonu 209
- Manchester Guardian* 71
- Marika'nun Donu* (Fikret Tan)
113
- Marksist 201, 202, 203
- Marmara Lokali 281
- Marx, Karl 31, 32, 138, 303
- Materyalist 199
- Matthews, Stanley 160
- Maurois, André 56, 58, 61
- Maurras, Charles 200
- Maxime de Camp 97
- Mayilerin Muvazenesi Kanunu
294
- M. Bazin (Türkolog. Dönemin,
Sorbonne Üniversitesi,
Edebiyat Fakültesi,
"Türkçe Etüdler" şube
müdürüdür.) 152, 153
- Megola-idea 24
- Menderes, Adnan 308
- merkantilizm 188
- "Mersiye" (Bâkî) 208
- Meşhur muharrir 44
- Meşhur Olan Fakir Çocuklar*
(Mehmet Aydın) 126
- Meşrutiyet 68, 136
- Metafizik 165, 233, 234, 302
- Metaksas, İoannis 202
- Meta-psişik 234
- Mevlâna Celaleddin-i Rumî 137
- Midas 99
- Milletlerarası Suçları Önleme
Komisyonu 88, 195, 284
- Milletlerarası Temas Toplantısı
88
- Millet menfaati 75
- Millî Ahlâk 8, 78
- Millî Cemiyet 182
- Millî dava 137
- Millî Eğitim Bakanlığı 298
- Millî ideal 181, 186, 187
- Millî iman 181
- Millî irade 221
- Millî kültür 256
- Millî menfaat 99, 182, 184
- Millî Piyango İdaresi 167
- Millî refah 187
- Millî şahsiyet 195
- Millî şuur 182, 183, 197
- Milliyet* 207
- Milliyetçi 9, 193, 198, 202
- milliyetçiler 82
- milliyetçilik 55, 81, 185, 195,
196, 197
- Milton, John 207
- Mimar Sinan 125
- Mistikler 105
- Mitoman 66
- modern adam 119
- Modern ahlâk 85
- modern mantık 85
- Modern pedagoji 140
- Modern riyaziye 85
- Modern şiir 85
- Modern Terbiye 127
- Montaigne, Michel de 133, 258
- Montessori, Maria 108
- Mozart, Wolfgang Amadeus 125
- M. Pierre-Olivier Lapie 252
- Mrs. Higgins, (Amerikalı polis
teşkilatı şefi.) 112
- M. Sarrailh (Dönemin, Sorbonne
Üniversitesi, Edebiyat Fa-
kültesi Rektörüdür.) 152
- Müddeiumumiliğin Basın Bürosu
123
- Mülkiyetçi 201
- münevver 43, 45, 88, 111, 149,
172, 173, 174, 175, 191,
254, 269, 284
- Münim Mustafa (Dönemin avu-
katlarındandır. Makaleler

yayımlamıştır.) 104
 Münir Serim 175
 Mürteci 248, 281
*Müslüman Ruhu (Lâme Mu-
 sulmane)* (Raymond
 Charles) 106
 Müstehcen edebiyat 112

N

Nâimâ 43, 207
 Namık Kemal 55, 279
 Nayır, Yaşar Nabi 57
 Newman, Stanley S. 77
 Newton, Isaac 137
 Newyork 29
 Nietzsche, Friedrich 16, 17, 71,
 184, 185, 186
 Nihilizm 185, 199, 233
 Nobel mükâfatı 303

O

Onar, Sıddık Sami 303, 304, 306,
 307
 Onsekizinci Louis 59
 Ortaçağ 132, 242
 Ortaçağ ideali 76
 Osmanlıca 6, 155, 211, 255
*Osmanlıca Dersleri - Türk Dil
 Bilgisi* (Muharrem Ergin)
 211
 Osmanlı münevveri 245
 Osmanlı Türkçesi 207
 Ouspensky, Petr Demíanovich
 177
 Oxford Üniversitesi 141

Ö

“*Öğretim Reformu Üzerine Gö-
 rüşler*” (M. Pierre-Olivier
 Lapie) 252
 Öklitçi hendese 245
 Öner, Kenan (Siyasetçi, hukuk-
 çu.) 147
 Öymen, Hıfzullah Raşit 138

Özcülük 277

P

Paris 95, 152, 153, 284
 Pascal, Blaise 16
 Pasteur, Louis 34, 162
 Paul Richker 125
 Peçevî 43, 257
 Pedagog 124, 138, 252, 284
 Pedagoji 124, 127, 130, 132, 140
 Pedagoji Cemiyeti 132, 138
 Pedagoji Cemiyeti'nin 8. Eğitim
 Kongresi 138
 Pedagojik 143
 Polonya 23, 284
 Pompei 74, 92
 Pozitivist felsefe 273
 Pozitivizm 243
 Praksis nazariyesi 303
 Promete/Prometheus (Mitolojik
 kahraman) 71
 Proust 137
 Proust, Marcel 80, 165
 Psikanaliz 107
 Psikoloji 137
 Psiko-patoloji 235
 Psikosomatik 273, 274
 Pyschose manique dépressive 67

R

Racine, Jean 258
 Rahat adamı 21, 22
 Rasyonel pedagoji 127
 Raymond Charles 106
 Reuters (İngiliz Haber Ajansı)
 205
 Rıza Nur 151
 Ribot, Theodul 32
 Robert Kolej 8, 139, 140
 Rockefeller (Rockefeller) 28
 Rodin, Auguste 125
 Rousseau, Jean-Jacques 108, 138,
 178, 179, 243
 Rönesans 70, 245, 296

Rönesans tipi 70
Ruh enerjisi 119
Russell, Bertrand 137

S

Sa'dî-i Şîrâzî 60
Safa, Peyami 3, 5, 6, 158, 189, 277
Sağcı 84, 147
Sağcılar 241, 242
Saint Augustin 93
Saint Jérôme 97
Sakarya Muharebesi 206
Saman Ekmeği Tartışması 172
Schiller, Friedrich 207
Seksoloji 113, 114, 116, 120
Sentez 81, 192
Sermaye 99, 102
Servet-i Fünûn 5, 6, 208, 257
Shakespeare, William 207, 238, 258
Sicilya 109
Siegfried/Volsung Sigurd 71
Sirer, Reşat Şemsettin (Siyasetçi) 296
Sir James Paget 237
Sirkeci 101, 122, 151, 218, 236, 293
Sirkeci hanları 101
Skolastik 296
Sokrates 93, 94
Solcu 304
solcular 147, 241, 242, 276
Sophokles (Sofokles) 186
Sorbonne Üniversitesi 152, 306
Sorbonne Üniversitesi, Türkçe Etüdler Şubesi 306
Sosyal ahlâk 79
Sosyalistlik 55
Sovyetler Birliği 88, 112
Spencer, Herbert 126, 133
Stevenson, Robert Louis 125
Stiliaguzı (Sovyetler Birliği'ndeki genç üyeli çetelerin genel adı) 88
Stoik 51

Süleymaniye Kütüphanesi 207, 257
Süleyman Paşa 209

Ş

Şaheser 44, 62
Şarklı 68
Şehnâme (Firdevsi) 109
Şeyh Galib 208, 279
Şi Hvangti 109
Şuur-altı 107

T

Tabiatçı 22
Takdir ve ayıplama ahlâkı 83
Taksim Belediye Salonu 210
Talebe Dünyası 244
Talim ve Terbiyede İnkılâp (İsmail Hakkı Baltacıoğlu) 136
Talleyrand-Périgord, Charles-Maurice de 166
Tanrısız çağın ideali 76
Tanyolaç, Necmi 159
Tanzimat 43, 208, 257
Tanzimat edebiyatı 208
Tarcan, Selim Sırrı (Spor yöneticisi ve siyasetçi) 166, 193
Tarhan, Mehmet Mümtaz 26, 123, 285
Tarık bin Ziyad (Abdülhak Hamid) 279
Tarzo-Zoku (Japonya'daki genç üyeli çetelerin genel adı.) 88
Tasvir 72, 73, 75, 76
T.D.K. Yönetim Kurulu 303
Teddy-boys (İngiltere'deki genç üyeli çetelerin genel adı.) 284
Tedrisat-i İptidaiye 133
Tercüman 50, 55, 60, 66, 77, 83, 88, 92, 94, 103, 105, 106, 124, 125, 132, 138, 139, 140, 142, 143, 145, 147,

- 150-152, 165, 166, 167,
210, 273, 275, 276, 279,
280, 281, 283- 285, 301-
303, 305, 306, 308
- Termopil, (Spartalıların İranlıları
yendikleri meşhur savaşın
yapıldığı yer.) 22
- Tevfik Fikret 213, 217
- Tez 55
- Tıp Fakültesi 187, 273
- Togay, Muharrem Feyzi 210
- Toynbee, Arnold Joseph 245
- TROC sistemi 100
- T.S. Elliot 160
- Tuna boyları 209
- Turancılık 209
- Tuzsuz Bekir (Ortaoyunu karak-
teri) 85, 86
- Türkçü 195
- Türkçülük 209, 277
- Türk Dili* 154
- Türk Düşüncesi* 171, 172, 217,
272
- Türk genci 177
- Türk gençliği 209
- Türk inkılâbı 81
- Türkiye Gençlik Teşkilâtı 267,
268
- Türkiye Millî Talebe Federasyonu
244
- Türk kadını 84
- Türk Kültür Birliği Salonu 209
- Türk Ocakları 209
- Türk Tarihi* (Rıza Nur) 151
- Türk Yurdu* 209
- U
- Ulunay, Refi' Cevad 158
- UNESCO 148, 284
- Union Française Salonu 209
- Utilitaire (Faydacı) 71
- Ü
- Ülitarizm (Faydacılık) 70
- Ütopya 220
- Üzüntülerimizle beraber yaşaya-
lım* 51
- V
- Valéry, Paul 137
- Vâ-Nû (Ahmed Vâlâ Nureddin)
172
- Varlık* 57
- Varşova 88
- Vatan sevgisi 81
- Vefa Lisesi 303
- Vicdan Yoklaması* (Yazarı bilin-
miyor) 268
- Victor Hugo 97, 105, 124
- Villèle, Jean-Baptiste de 23
- Villemain (Fransız eski Milli
Eğitim Bakanıdır.) 137
- Vitelloni (İtalyadaki genç üyeli
çetelerin genel adı.) 88,
284
- Voltaire 137, 207
- Vülgarizasyon 44
- W
- Wagner, Richard 70
- Walkyries efsanesi 71
- Whitehead, Alfred North 137
- Y
- Yardımcı, Celâl (Dönemin Milli
Eğitim Bakanı.) 292
- Yavuz Sultan Selim 279
- Yedigün* 30, 33, 35, 38, 48
- Yeni Adam* 203
- Yeni Delhi 205
- Yeni Mecmua* 15, 18, 26, 28, 43,
45, 52, 61, 96, 99, 101,
108, 156, 178, 189, 192,
223, 225, 228
- Yeni Sabah* 270, 271
- Yetkin, Suut Kemal 303
- Yogiler 105
- Yugoslavya 23

Yunanistan 24, 165, 202
Yusuf Akçora 209
Yücel, Hasan Âli 82, 134, 147
Yüceltim (sublimation) 114, 116

Z

Zaro Ağa (157 yıl yaşamış olma-
sıyla tanınan kişidir.) 165
Ziya Paşa 213
Zonguldak Teknik Okulu 309
Zühdi iman (Ascétique, Asetik)
76, 185
Zweig, Stefan 17